

INTERVIEW Nieuwe patiëntvriendelijke manier om tumor borstkanker op te sporen

Magneetje vervangt lange stalen draad

Sirius Medical ontwikkelde een nieuwe methode om bij borstkankerpatiënten een tumor te lokaliseren. Een veel patiëntvriendelijkere manier dan de veel gebruikte lokalisatiedraad. Een revolutionaire ontwikkeling waarvan zowel borstkankerpatiënten als specialisten blij worden.

Chirurgen hanteren verschillende methodes om tumoren in de borst van borstkankerpatiënten te lokaliseren. Allen zijn goed en internationaal goedgekeurd. Aangezien de diagnostiek van borstkanker de afgelopen decennia enorm verbeterd is en tumoren in een zeer vroeg stadium ontdekt kunnen worden, zijn de operaties steeds complexer. Het Pintuitionssysteem, van het Eindhovense bedrijf Sirius Medical, maakt het opsporen voor zowel patiënt als specialisten 'gemakkelijker'.

Vier ziekenhuizen hebben de nieuwe, veel patiëntvriendelijkere methode intussen in gebruik genomen. Gisela Moormann is een kleine negen jaar oncologisch en algemeen chirurg in het Rode Kruis Ziekenhuis in Beverwijk. Ze ziet blindedarmontstekingen, navelbreuken en nog veel meer, maar voor 80 procent bestaat haar werk uit borstkankeroperaties. Zij werkte met de draad, maar sinds november ook met een magneetje.

Loep
Moormann: „Ik weet niet beter of er werd in het RKZ gewerkt met de lokalisatiedraad, net als in vele ziekenhuizen in Nederland. Die draad werkt, maar is verre van ideaal. In het Antoni van Leeuwenhoekziekenhuis in Amsterdam heeft Bram Schermers, technisch geneeskundige en onderzoeker, deze methode onder de loep genomen. Dat resulteerde in de Pintuitionmarker. In het Jeroen Boschziekenhuis in Den Bosch werden de eerste operaties uitgevoerd met het Pintuitionssysteem. In november zijn we in het RKZ begonnen met de eerste operaties, waarbij we de draad hebben vervangen door het magneetje”, vertelt de chirurg.

De Pintuitionmarker is zo groot als een rijstkorrel. „Doordat het magnetisch is kan een detector het opsporen. Ik heb voor de eerste operaties op een kunstborst geëxperimenteerd. De detector begeleidt de chirurg via een signaal op de millimeter nauwkeurig naar de tumor. Door een tumor met deze techniek te markeren kunnen mensen efficiënter worden geopereerd”, legt Moormann uit. „Dat betekent bijvoorbeeld dat je het litteken heel klein kunt houden en betere cosmetische resultaten kunt behalen. Ook hoeft je met deze methode minder weefsel weg te halen. Met een lokalisatiedraad volgden we niet altijd de kortste weg”, legt Moormann uit.

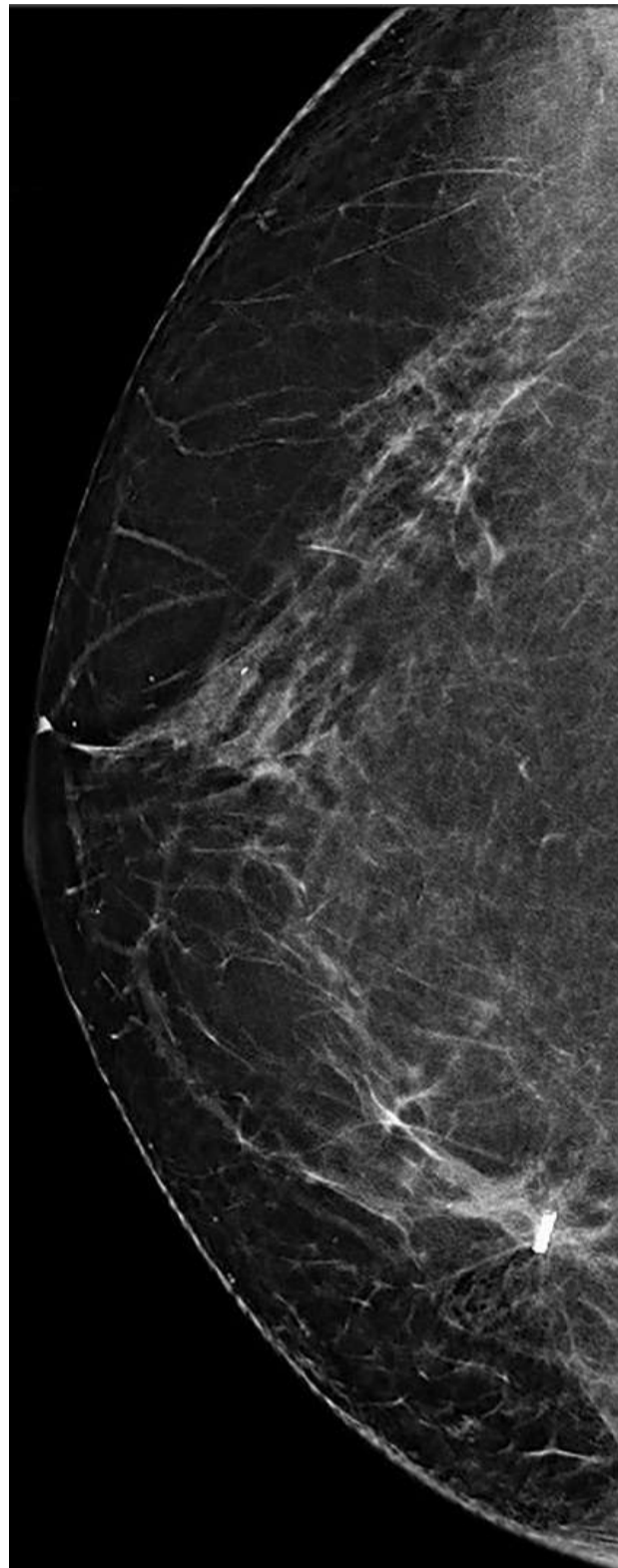
De radioloog brengt de draad of het magneetje op de juiste plek. „Ze worden tijdens een echogeleide procedure in de tumor geplaatst, door een holle naald. De borst wordt daarbij plaatselijk verdoofd. Bij de draad draait, bij het terugtrekken van de naald, een anker zich vast in de tumor. Zo blijft de draad op de juiste plek zitten. Er blijven soms centimeters draad buiten de borst steken. Die draden zijn zo lang, omdat grote borsten soms wel 8 cm draad nodig hebben. Bij vrouwen met minder grote borsten wordt de draad opgerold en met tape vastgezet. Daarna wordt ter controle, via een mammografie, gekeken of de draad op de juiste plek zit. Pas dan kan de patiënt naar de operatiekamer”, zegt de chirurg.

Radioloog

Moormann over de voordelen van de nieuwe methode: „In de flexibele lokalisatiedraad zit beweging en speling, die moet daarom zo kort mogelijk voor de operatie aangebracht worden. Het komt dan wel

Een lokalisatiedraad blijft uit de borst steken.

Van het minuscule magneetje voelt de patiënt niets.

„Kleinere littekens en betere cosmetische resultaten

eens voor dat we in de operatiekamer staan te wachten op de radioloog. Het magneetje hoeft niet vlak voor de operatie ingebracht te worden. Dat kan veel eerder, daarvoor zijn we niet meer afhankelijk van de aanwezigheid van een radioloog vlak voor de operatie. Een groot voordeel.”

Gisela Moormann is enthousiast over het Pintuitionssysteem. FOTO HELEEN VINK

Er zijn voor de patiënt nog meer voordelen. „Het magneetje gaat niet aan de wandel, de patiënt voelt er niets van en er steekt geen ongemakkelijke draad uit de borst. Dat geeft rust op de dag van de operatie. De stress van een heel traject doorlopen voordat ze naar de operatiekamer gaat, blijft de

patiënt nu bespaard”, legt de chirurg uit. Intussen heeft Moormann de eerste patiënten met deze nieuwe methode geopereerd. „Ik vind het echt een geweldige ontwikkeling. Natuurlijk voor de patiënten, maar ook het technisch voordeel voor chirurgen is enorm. De marker is

Een holle naald brengt het magneetje in de tumor. FOTO CIRIUS MEDICAL

Het magneetje is iets groter dan een speldenknop. FOTO CIRIUS MEDICAL

De detector geeft nauwkeurig aan waar de magneet is. FOTO CIRIUS MEDICAL

intussen ook goedgekeurd om uitzaaiingen in de okselklieren te lokaliseren. Daar ben ik ook heel blij mee. We hebben nauw contact en disciplinair overleg met collega's in heel Nederland, iedereen is enthousiast over deze nieuwe methode. Ik denk dat de Pintuitionmarker een hoge vlucht gaat nemen. Ook in de VS”, vertelt de chirurg.

Uitkomst

Toch betekent deze ontwikkeling niet het einde van de lokalisatiedraad, meent Moormann. „Voor borstkankerpatiënten van het borstcentrum in het RKZ is het Pintuitionssysteem een uitkomst. Tenzij een tumor te groot is voor het magneetje. Dan gebruiken we toch een draad. Je zou kunnen denken dan gebruik je twee magneetjes, maar twee magneetjes stoten elkaar af. Toch voorzie ik dat we de lokalisatiedraad steeds minder zullen gaan gebruiken.”

Mitzi Meijerhof

Missie

Sirius MEDICAL uit Eindhoven is ontstaan in het Nederlands Kanker Instituut. De missie is het verbeteren van oncologische chirurgie en de gezondheid van kankerpatiënten met betaalbare, innovatieve oplossingen die nauwkeurige en efficiënte verwijdering van tumoren mogelijk maken. Het Sirius Pintuitionssysteem is door voor chirurgen ontwikkeld en een logische oplossing voor een duidelijke behoefte. De eerste systemen zijn afgelopen maanden met succes geïmplementeerd in ziekenhuizen in Nederland, het Verenigd Koninkrijk en diverse andere Europese landen. De Verenigde Staten volgt in 2021.

COLUMN

Geef altijd aan wat je nodig hebt

Z e waren al 20 jaar samen en voor de buitenwereld leek het 't perfecte plaatje: vier kinderen, allemaal goed in sport en leren. Hun ouders hebben uitstekende banen en ze maken mooie reizen.

Maar wat de buitenwereld niet ziet is een patroon tussen hen dat zich in de afgelopen 20 jaar heeft ontwikkeld, eigenlijk al vanaf de eerste dag dat ze samen kwamen. Eerst leek het onschuldig, maar nu, na al die jaren, weerhoudt het hem ervan nog echt van haar te kunnen houden.

Hij is een man die niet van conflicten houdt. Daardoor was hij vanaf dag 1 het gesprek uit de weg gegaan als hij iets wilde binnen de relatie waarvan hij dacht dat zij het niet goed zou vinden. Het kon gaan om een avondje naar de kroeg met zijn vrienden, nog even een uurtje in zijn eentje tv kijken terwijl zij al ging slapen of een middag alleen naar buiten om een frisse neus te halen. Bij al dit soort dingen zou zij er last van hebben als hij gehoor zou geven aan zijn behoeften. Het zou immers betekenen dat zij alleen thuis was met de kinderen, alleen zou gaan slapen of er op een andere manier 'last' van zou hebben. Maar wat vooral lastig was, was dat hij de aanname deed, telkens weer, dat zij er problemen mee zou hebben. En omdat het gesprek aangaan voor hem te lastig was, besloot hij maar om niets te vragen of aan te geven.

Hij dacht elke keer weer dat het makkelijker zou zijn als hij niet zou zeggen wat zijn behoeften waren. Maar nu komt hij erachter dat hij het zijn vrouw kwalijk neemt dat hij niets van haar mag.

Hij kan oprecht zeggen dat hij voelt dat zijn vrouw hem niets gunt en als iets hem echt dierbaar is, geeft hij het op zonder het met haar te overleggen. We oefenen het gesprek binnen een sessie waardoor hij de woorden vindt om het gesprek aan te gaan. Vervolgens is hij in de thuissituatie met zijn vrouw echter zo onhandig in het aangeven van zijn eigen behoeften dat er vrijwel altijd een conflict volgt. En laat dit nou net weer een teken voor hem zijn dat hij het gesprek dus beter niet had kunnen aangaan. Overigens wil hij niet dat zijn vrouw betrokken wordt bij de sessies, omdat hij dan ook in de vermindering schiet.

En weet je wat nou het lastigst is? Zij heeft nooit gezegd dat hij zijn behoeften niet mag aangeven. Hij heeft nooit aangegeven dat hij andere behoeften had. En nu, 20 jaar later, is het houden van op.

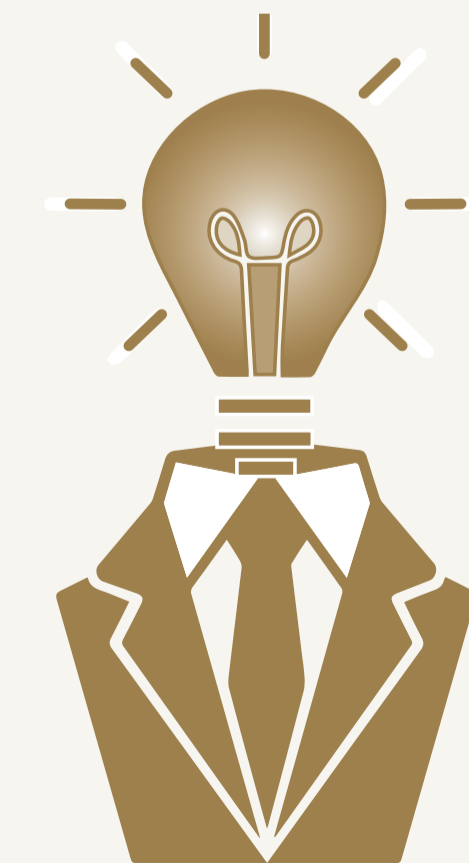
Aangeven wat je nodig hebt binnen een relatie is zo ontzettend belangrijk. Want als jij niet goed voor jezelf zorgt, kan je op den duur niet meer goed voor je relatie zorgen.

DRS. NYNKE NIJMAN

Drs. Nynke Nijman werkt als relatietherapeut en seksuoloog en heeft haar eigen podcasts 'Seks, Relaties & Liefdes!' en 'Relatievragen'

DE EXPERT

Zorg voor rust op je werkplek in huis

Lezersvraag: Sinds maart van dit jaar werk ik thuis vanwege de pandemie en ik zit iedere dag aan de eettafel te werken achter mijn computer.

Wat kan ik doen om een zo goed mogelijke werkplek te creëren? Fysiotherapeut Brenda van Gent geeft antwoord.

„Het is belangrijk om voor een rustige werkplek te zorgen en niet teveel tegelijk te doen, zoals appen, mail beantwoorden, bellen en dingen regelen. Rond eerst de ene taak af voordat je aan de andere begint.”

„Ook is het goed om een los toetsenbord en losse muis aan je laptop te bevestigen. Dan kun je je scherm op een kartonnen doos zetten, zodat hij wat hoger staat. Dat helpt ook om met een rechte houding voor je computer te zitten. Zet je printer op zolder, zodat je af en toe de trap op moet lopen. Respecteer pauzes en wandel uiteraard af en toe een stukje.”

„Dat een lichaam vast komt te zitten kan ook met onrust thuis te maken hebben. Als er kinderen rondlopen, de radio aanstaat en je ondertussen ook nog kerstcadeautjes moet bedenken is het niet eenvoudig om ontspannen aan het werk te gaan.”

Hanneke van den Berg